

Συνέντευξη με τον Πρωτοψάλτη της Ι.Μ. Σισανίου και Σιατίστης Θωμά Θεοδωρόπουλο

Πολιτισμός / Συνεντεύξεις



Ο Θωμάς Θεοδωρόπουλος είναι Πρωτοψάλτης του Ι.Μ.Ν. Αγ. Δημητρίου Σιάτιστας, υποδιευθυντής του Μουσικού Σχολείου Σιάτιστας, και διευθυντής βυζαντινού χορού της Ι. Μητροπόλεως Σισανίου και Σιατίστης. Με ζήλο και αυταπάρνηση διακονεί το ιερό αναλόγιο και φροντίζει για την εκμάθηση της βυζαντινής μουσικής σε νέα παιδιά με σκοπό να επανδρώσουν τα αναλόγια της ορεινής και ακριτικής επαρχίας της Σιάτιστας.



Πεμπτουσία: Είναι γνωστό ότι η Σιάτιστα γνώρισε στο παρελθόν οικονομική άνθηση. Είναι αυτό φανερό στα γράμματα και τις τέχνες της περιοχής; ισχύει αυτό και για την καλλιέργεια της ψαλτικής;

Θωμάς Θεοδωρόπουλος: Η Σιάτιστα έχοντας μεγάλη άνθιση από το εμπόριο που πραγματοποιούσε σε δέρματα, κρασιά, τσίπουρο από τον 18^ο αιώνα σε όλη την Ευρώπη επηρέασε κατά πολύ την άνθιση στις τέχνες και τα γράμματα. Η ψαλτική τέχνη επηρεάστηκε από τους πολλούς λόγιους και συγγραφείς του τόπου, από μοναχούς που ασκήτευσαν στο Άγιον Όρος, αρχιερείς που κατείχαν πολύ καλά την βυζαντινή μουσική (Ιάκωβος Κλεόμβροτος, Πολύκαρπος Λιώσσης.) Ακόμη το πέρασμα μεγάλων ιεροψαλτών όπως ο Σπυρίδων Μαιδανόζογλου, Γεώργιος Καραμάνης, και Γυμνασιάρχης Γιαννακόπουλος έδωσαν ανεπανάληπτα ακούσματα και καλλιέργησαν ένα υψηλό αίσθημα ψαλτικής ερμηνείας.

Π.: Θα μας δώσετε μια εικόνα από τις ψαλτικές σας καταβολές, πώς ξεκίνησε η ενασχόλησή σας με την βυζαντινή μουσική, μαθητεύσατε σε κάποιον δάσκαλο της Σιάτιστας;

Θ.Θ.: Η ενασχόλησή μου με την βυζαντινή μουσική ξεκίνησε από τα οχτώ μου χρόνια όπου ακολουθώντας τον ιερέα πατέρα μου Αλέξανδρο Θεοδωρόπουλο, τον παππού μου ιερέα Γεώργιο Τριανταφύλλου, και τον θείο μου Πρωτοψάλτη τότε του Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας Χρήστο Τριανταφύλλου, άρχισα σιγά σιγά να μπαίνω στο χώρο της ψαλτικής τέχνης. Ιδιαίτερη δε ήταν η μαθητεία

στον παππού μου, ο οποίος ήταν μαθητής του αιμνήστου διδασκάλου Κων/νου Πρίγγου, και με την ανταλλαγή των πληθυσμών επέστρεψε στην Ελλάδα το 1920. Πολλά έχω πάρει από αυτόν πάνω στο λεγόμενο πατριαρχικό ύφος. Παρακολούθησα μαθήματα αργότερα στην σχολή βυζαντινής μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Μαρωνείας και Κομοτηνής με διδασκάλους τον Ηλία Περδίκη και Αθανάσιο Σαλαμάνη, και μετά στον Άρχοντα Πρωτοψάλτη Χαρίλαο Ταλιαδώρο.

Π.: Πόσο εύκολο είναι σήμερα σε μια επαρχία ένας νέος να ασχοληθεί και μα μάθει την ψαλτική; Σήμερα στη Σιάτιστα δίδεται αυτή η δυνατότητα

Θ.Θ.: Στη σημερινή εποχή πιστεύω δίνεται η δυνατότητα να ασχοληθεί κάποιος με την βυζαντινή μουσική τόσο σε σχολές βυζαντινής μουσικής, σε μουσικά σχολεία καθώς και σε πολλούς διδασκάλους οι οποίοι μπορούν να τους διδάξουν. Στη Σιάτιστα δίδεται σήμερα αυτή η ευκαιρία τόσο με την σχολή της Ιεράς Μητροπόλεως, όσο και με την ύπαρξη του Μουσικού Σχολείου Σιάτιστας.

Π.: Ποιο είναι το σημαντικό που πρέπει να διακρίνει έναν ψάλτη; Μπορείτε να μας ορίσετε την έννοια του ύφους και του ήθους στην ψαλτική είναι ανεξάρτητες έννοιες από τα πρόσωπα;

Θ.Θ.: Το σημαντικότερο πράγμα που πρέπει να διακρίνει ένα ψάλτη πιστεύω ότι είναι η ταπεινότης. Το ήθος που διακρίνει τον καθένα χωριστά έχει να κάνει κι αυτό με την όλη παρουσία ενός ιεροψάλτου. Σίγουρα είναι εντελώς διαφορετική έννοια με το ύφος το οποίο αποκτάται από τους διδασκάλους και τα ακούσματα του κάθε ιεροψάλτη. Το ύφος είναι κατά την ταπεινή μου γνώμη, βίωμα.

Π.: Μπορείτε να μας δώσετε μια εικόνα από την εμπειρία σας με τον μακαριστό κυρο Αντώνιο. Αγαπούσε την λειτουργική ψαλτική; έχετε να διηγηθείτε κάποιο γεγονός;

Θ.Θ.: Η ταπεινότης του μακαριστού κυρού Αντωνίου είναι γνωστή σε όλους. Δεν συνήθιζε λοιπόν ο μακαριστός να παίρνει καιρό, και οι ψάλτες να ψάλλουν «Τον Δεσπότην και Αρχιερέα ημών». Συνήθιζε να πηγαίνει στην εκκλησία βαθιά χαράματα, και πολλές φορές πριν και από τον νεωκόρο. Αν και δεν ήταν γνώστης της βυζαντινής μουσικής προσπαθούσε και έπιανε όλους τους ήχους εμπειρικά όσο καλύτερα μπορούσε.

Κάποτε πηγαίνοντας λοιπόν σε ένα χωριό της επαρχίας μας ο μακαριστός, μέσα στα βαθιά χαράματα πήγε και βρήκε κλειστή την εκκλησία. Χτύπησε λοιπόν ο ίδιος την καμπάνα και σε λίγο καταφθάνει η γερόντισσα νεωκόρισσα η οποία βλέποντας τον μακαριστό δεν γνώρισε ότι ήταν ο δεσπότης γιατί δεν φαινόταν κανένα εγκόλπιο να φορά, και το χωριό δεν είχε κάποιο σταθερό ιερέα, οπότε γυρίζει και

του λέει. Πολύ νωρίς ήρθες πάτερ σήμερα γιατί περιμένουμε και το δεσπότη μας. Ο μακαριστός χωρίς να πει λέξη ξεκίνησε τον όρθρο και στη συνέχεια τη Θεία Λειτουργία, όπου εκεί λύθηκε η απορία της νεωκόρισσας όταν είδε το δεσπότη να φορά το εγκόλπια του και έτσι κατάλαβε λοιπόν ότι ο ταπεινός παπάς του μεσονυκτικού ήταν ο δεσπότης που περίμεναν εκείνη την ημέρα.

Π.: Ευχαριστούμε

Θ.Θ.: Ευχαριστώ για την φιλοξενία και καλή επιτυχία στο έργο σας!

<http://bitly.com/ZN5bXD>